

EL TEMPS QUE CORRE PER JOAN F. MIRA

Benavent, Quatretonda

“Al centre de la plaça es coïen els caragols en un foc de llenya, i al voltant de la caldera tres centenars de persones esperaven l’hora de dinar. Dels qui esperaven, a més d’alguns convidats diguem-ne formals com ara jo mateix, més d’una tercera part eren veïns de Quatretonda, de cognom Benavent, i la resta eren veïns de Benavent, de cognoms que desconec.”

Ser president d’Acció Cultural del País Valencià, que és l’únic “càrrec públic” que he tingut i possiblement tindrè en la vida (però no és públic, sinó privat, i com a *càrrec* és ben poca cosa, ara i quan l’ocupava Joan Fuster), és un ofici sense cap cap benefici, poc agraït, les satisfaccions del qual no passen del sentiment de complir alguna forma de deure o d’obligació, més que de representació. Fora d’aquests plaers cívic o morals, més aviat és causa (no especialment la meua innòcua i poc presidencial persona, sinó la cosa o entitat presidida) d’abundants suspicàcies, d’alguna injúria i de petites mostres de mala fe, que no vénen només d’allà on se suposa que haurien de vindre, és a dir, del camp hostil, sinó, de tant en tant, dels camps que se suposen aliats i amics. Com ara una columna “política” en un diari de València (no *Las Provincias*), que la meua acompanyant em llegia, el matí del diumenge dia 15 de novembre, mentre viatjàvem cap a Benavent de Segrià a menjar caragols en una sala de l’ajuntament. Els caragols són unes bestioles del camp o de la muntanya que, si són bones i no roïnes, produeixen una bava, no mala sinó bona, que barrejada al bon gust de la carn del gasteròpode (que significa que la panxa li serveix de peus o potes, i per això s’arrossega i no corre), més el gust d’una salsa d’espínacs i bolets, més unes tálletes de conill i de porc, i tot això ben cuit a foc lent en una gran cassola enmig de la plaça, i després servit en escudelles de fang i menjat en agradable i molt nombrosa companyia, poden constituir el plat fort d’un dinar memorable. De manera que, eventualment –molt eventualment– uns caragols amb porc i conill, consumits en públic, poden formar el gruix de les satisfaccions d’una presidència tan mínimament institucional. I, de passada, poden també neutralitzar el mal gust de les petites insídies que hom acaba de llegir.

Quan vaig arribar, a migdia, davant de la Casa de la Vila de Benavent de Segrià, a pocs quilòmetres de Lleida, al centre de la plaça es coïen els caragols en un foc de llenya, i al voltant de la caldera tres centenars de persones esperaven l’hora de dinar. Dels qui esperaven, a més d’alguns convidats diguem-ne formals com ara jo mateix, més d’una tercera part eren veïns de Quatretonda, de cognom Benavent, i la resta eren veïns de Benavent, de cognoms

que desconec. Benavent de Segrià és ara una vila visiblement pròspera enmig de les sèquies i dels horts, on les pomes i les peres són d’una qualitat excel·lent i, amb alguna activitat complementària, deixen prou benefici als veïns com per a no pensar en migracions i colonitzacions remotes. Fa set segles, però, la vida era més dura, i alguna gent més pobra o més decidida –d’ací, i de Benavent de la Conca– va emprendre les llargues jornades cap al sud. Algú els degué dir que en aquell regne o país nou tindrien uns bancals en propietat, que la terra era bona, els moros ja no comptaven, i els senyors, per atraure pobladors, deixaven respirar. Jo imagine el viatge, amb carros lents, amb mules, amb ases o, possiblement, caminant carregats sense bèsties ni vehicles. Més tard, quan els apuntaven per primera vegada en un paper o en un llibre, van dir el seu nom, “Joan, de Benavent”. I així fins ara, que a Quatretonda de la Vall d’Albaida la meitat dels veïns tenen aquest nom, i l’altra meitat dels veïns són cunyats o cosins d’un Benavent. Sense comptar, és clar, els milers de Benavent escampats per tot el País Valencià, no concentrats en un poble.

Però aquests Benavent d’ací baix no sabien res dels Benavent d’allà dalt, ni a l’inrevés. Els veïns de Benavent de Segrià, l’alcalde inclòs, estaven una miqueta perplexos: si als d’allà ningú els havia dit abans d’on venien, als d’ací ningú els havia dit on havien anat fa set segles, i com n’havia crescut la llavor. Aquesta història que no s’explica mai, i que és la més important: la de la gent, qui són, d’on vénen, què van fer els seus rebesavis. La que serveix per a omplir dos autobusos, passar per Poblet, ballar una *dansà* a la ciutat de Lleida, i l’endemà seure en taules llarguíssimes a la sala municipal: en un costat de les taules els Benavent de Quatretonda, en altra els no-Benavent de Benavent. Si l’exemple s’escampa i els Tàrraga tornen a Tàrraga, els Solsona a Solsona, els Agramunt a Agramunt, i així algunes dotzenes o centenars de noms, la festa pot ser espectacular del tot. Després dels caragols, a l’hora dels pergamins i dels parlaments, un Benavent de Quatretonda que seia prop de mi no podia contenir les llàgrimes. I no sé si amb tot això fem alguna cosa de profit, o és que som molt sentimentals. Però a la llarga, no ho dubten, es veurà també el profit dels sentiments.